

AALBORG UNIVERSITET

Rektoratet
Fredrik Bajers Vej 5
9220 Aalborg SØ

Per Michael Johansen
Rektor
Telefon: 9940 9501
Email: rektor@aau.dk

Dato: 25. januar 2016
Sagsnr.: 2015-112-00040

Danske Universiteter

Høring om nyt bevillingssystem for de videregående uddannelser

Aalborg Universitet takker for muligheden for at komme med bemærkninger til høringen og har følgende kommentarer.

Aalborg Universitet ser betydningen af, at en række overordnede principper ligger til grund for bevillingssystemet:

- **Sammenhæng mellem studieaktivitet og bevilling**
Det er af afgørende betydning, at et nyt bevillingssystem fortsat afspejler studieaktivitet, fastholdelse og færdiggørelses hastighed. Som styringsinstrument vil det have den konsekvens, at institutionerne ikke kan benytte systemet til reduktion af antal studiepladser uden indtægtstab til følge. Den aktivitetsbaserede bevilling bør fortsat reflektere uddannelsernes forskellige omkostningsniveauer og universitetets evne til at få de studerende igennem studiet på normeret tid; dvs. en form for færdiggørelsesbonus.
- **Bevilling pr. studerende skal som minimum fastholdes**
Skal kvaliteten opretholdes og øges, skal bevillingen pr. studerende som minimum fastholdes.
- **Bevillingsmæssig forudsigelighed**
Det er af afgørende betydning, at et nyt bevillingssystem sammensættes på en måde, således at universiteterne har væsentlig forudsigelighed på indtægtssiden. Dette er helt nødvendigt for den langsigtede planlægning. Såfremt uddannelsesbevillingen fluktuerer væsentligt fra år til år uden tilsvarende fluktuationer i aktivitetsniveau, tvinges universiteterne til en grad af økonomisk tilbageholdenhed, som vil resultere i færre undervisere og færre undervisningstimer.
- **Transparens, enkelhed og gennemsigelighed**
Hvis et uddannelsesbevillingssystem skal fungere som motivation og incitament til øget kvalitet, er det væsentligt, at det er transparent, enkelt og gennemsigeligt. Det nuværende bevillingssystem har netop denne kvalitet jævnfør ministeriets publikation "Finansiering af videregående uddannelsesinstitutioner i andre lande", 2015 p. 11.

Der har i debatten om et nyt bevillingssystem for uddannelse været rejst en række emner og forhold, som kunne være udslagsgivende for såvel sammensætning som størrelse af en kommende uddannelsesbevilling - kvalitet, relevans, beskæftigelse, livsløn mv. Selvom disse parametre har været rejst, har der ikke været fremsat en entydig definition af disse. Aalborg Universitets overordnede bemærkning hertil er, at

- Universiteterne bør **have ansvar for kvalitet og relevans af det, som universiteterne har indflydelse på, og som foregår på universiteterne**. Det er således Aalborg Universitets holdning, at et kommende bevillingssystem for uddannelsesaktivitet skal afspejle de omkostninger, som universiteterne har til uddannelsesopgaven. Et bevillingssystem skal ikke afspejle for universiteterne eksogene forhold som beskæftigelse, livsløn og lignende men tage udgangspunkt i kvalitetsparametre for universiteternes aktiviteter.

- Der er behov for tydelig **skelne mellem fastlæggelse af principper for et bevillingssystem til uddannelse og behov for styringsmekanismer på mere kort sigt**. Et bevillingssystem for uddannelse skal efter Aalborg Universitets opfattelse have langsigtet virkning, mens parametre som beskæftigelsesgrad, mobilitet og lignende forhold har mere kort sigte. Sidstnævnte kan ændre sig med økonomiske konjunkturer og ændres med siddende regeringers politisk prioritering. Disse bør reguleres via andre styringsmekanismer end via det overordnede bevillingssystem til uddannelse. Der er således i universitetssektoren udviklingskontrakter, handleplaner, politiske målsætninger, dimensioneringsreform og fremdriftsreformer som eksempler på styringsredskaber, som kan påvirke på kort sigt.

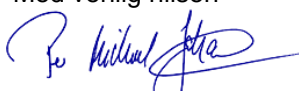
Aalborg Universitet appellerer således til eftertanke i forhold til udvælgelse af kvalitetsparametre, som kan influere på uddannelsesbevillingens størrelse. Produktivitetskommissionen har fx anbefalet, at bevillingssystemet bør tilskynde uddannelsesinstitutionerne til at levere uddannelser med høj studieintensitet og efterfølgende høj beskæftigelse og løn. Livsløn, beskæftigelsesgrad, beskæftigelseshastighed og kandidaters mobilitet måler på impact på lang sigt, men ignorerer det faktum, at der, såfremt der skal skabes kvalitet i output og impact, også skal være kvalitet i inputtet – dvs. der skal midler til dygtige underviserkræfter, midler til en relevant VIP/student-eratio, midler til tilstrækkelig vejledning af de studerende og midler til et tilstrækkeligt antal undervisningstimer.

Samtidig bør det diskuteres, hvor langt universiteternes indflydelse går i forhold til de studerendes beskæftigelsesgrad, dimittendbeskæftigelse, livsløn og mobilitet, så længe universitetet i øvrigt udbyder de uddannelser og uddanner det antal kandidater, som dimensioneringen tillader. Bør universitetet fx straffes for, arbejdsmarkedet i regionen er mindre, og at det derfor kan tage længere tid at komme i job? Bør universiteterne belønnes for at udklække mandlige kandidater, da disse erfaringsmæssigt opnår en højere livsløn end kvindelige kandidater? Bør et universitet straffes i sin uddannelsesbevilling for, at kandidater ønsker at blive i regionen og derved i gennemsnit går længere tid efter endt uddannelse, før de opnår beskæftigelse, men til gengæld på sigt medvirker til at skabe vækst i randområder? Såfremt kvalitetsmål som livsløn og beskæftigelse skal indgå i sammensætningen af uddannelsesbevillingen, vil det derfor synes nødvendigt at korrigere for forhold, som universitetet ikke har indflydelse på. Dette vil imidlertid skabe et bevillingssystem med meget begrænset transparens og stor grad af bureaukratisering. Et bevillingssystem, som baserer sig på parametre som livsløn og beskæftigelsesgrad vil samtidig være reaktivt og have et betydeligt element af forsinkelse, hvor størrelsen af universiteternes bevilling i et givet år vil basere sig på input-parametre, som skete mange år tilbage.

Endelig bør man i kvalitetsdiskussionen være opmærksom på behovet for et mangfoldigt samfund og arbejdsmarked, som ikke blot har brug for kandidater inden for tekniske og naturvidenskabelige fag, som typisk oppebærer størst livsløn, men også har brug for kandidater inden for kunst, kultur og dannelse, selv om disse har en lavere livsløn og beskæftigelseshastighed.

Aalborg Universitet vil foreslå, at uddannelsesbevillingens afspejling af output/impact-kvalitet sker ift. de studerendes **studieaktivitet og færdiggørelses-hastighed**, som produktivitetskommissionen også nævner som mål. Studier, der reelt er fuldtidsstudier, og hvor de studerende bliver færdige til normeret tid, er en klar samfundsmæssigt gevinst. Jo hurtigere de studerende færdiggør deres studier, desto hurtigere er de klar til at opnå den ønskede beskæftigelse, desto hurtigere er de klar til at påbegynde indtjeningen af en livsløn, og desto hurtigere er de klar til at flytte der hen, hvor jobbet måtte være. Færdiggørelses-hastigheden er desuden et parameter, som tillader sammenligning på tværs af studieretninger og køn, og som modsat de andre kvalitetsparametre, som har været nævnt i debatten, ikke favoriserer professionsuddannelser og tekniske uddannelser. Endelig er studieaktivitet/færdiggørelse et transparent mål med begrænset tidsmæssig forsinkelse mellem handling og konsekvens.

Med venlig hilsen

Per Michael Johansen

Rektor